

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 78/2011
18.11.2011

Asia: Kirjallinen varoitus

Oikaisuvaatimuksen tekijä:

A

Virasto: Verotoimisto

Päätös, johon haetaan oikaisua

Verotoimiston päätös 17.3.2011, jolla verosihteeri A:lle on annettu kirjallinen varoitus.

Perustelut:

A on toistuvasti laiminlyönyt virkavelvollisuuksiaan jättämällä noudattamatta viraston liukuvaa työaikaa koskevia ohjeita sekä esimiesten nimenomaisia ohjeita työajoista.

A:n kanssa 11.1.2010 käydyssä keskustelussa sovittiin, että hän saapuu työpaikalle päivittäin viimeistään klo 9.00 ja mahdollisista poikkeamista on sovittava esimiehen kanssa. A ei noudattanut tätä käytäntöä. A:ta on 15.3.2010 huomautettu työaikaleimauksen ”muu syy” virheellisestä käytöstä 11.3.2010 ja 12.3.2010. A:ta on 29.3.2010 ja 19.4.2010 muistutettu aiemmasta työaikojen noudattamista koskevasta sopimuksesta. Häntä on edelleen 16.6.2010

huomautettu siitä, että viikon 22 aikana hän on useasti saapunut työpaikalle ilman esimiehen lupaa vasta klo 9.30 jälkeen. Kolmikantaneuvottelussa 7.9.2010, jossa olivat paikalla työterveyshuollosta työterveyslääkäri ja psykologi, sovittiin muun ohessa työajoista, että A saapuu työpaikalle päivittäin viimeistään klo 9.30. Tätä sopimusta hän on rikkonut joulukuuhun 2010 mennessä 17 kertaa.

A on ollut töissä ilmoittamastaan sairaudesta huolimatta, eikä hän ole lääkärintodistuksella osoittanut olevansa työkyvytön.

Oikaisuvaatimus

Verotoimiston päätös kirjallisen varoituksen antamisesta A:lle on kumottava.

Perustelut:

A:n sairaus on syynä siihen, ettei hän ole aina kyennyt noudattamaan töihin tuloaikoja. Sairauden vuoksi hän ei ole kyennyt irrottautumaan aamuun liittyvistä rituaaleistaan, eikä hän siksi ole aina ehtinyt töihin. Kyse ei ole ollut välinpitämättömyydestä tai vastaavasta. A on kärsinyt sairaudesta kauan ja hakenut siihen apua. Toukokuun alusta 2010 hän on saanut oikeanlaista hoitoa. Hän on ollut sairauden johdosta sairaslomalla loppuvuodesta 2009 ja alkuvuodesta 2010 usealla muutaman päivän pituisella sairaslomalla. Pidemmillä sairaslomilla hän oli 28.4. – 20.5.2010, 5. – 30.7.2010 ja 16.12.2010 – 16.1.2011. Muina aikoina hän on sairaudesta huolimatta yrittänyt jaksaa olla mukana työelämässä. Myös hoidon ja toipumisen kannalta on ollut perusteltua pysyä mukana työelämässä mahdollisimman paljon. Tämän vuoksi A:ta hoitanut psykiatrian erikoislääkäri on ollut hoidon ajan sitä mieltä, että töissä sinnittely on toipumisen kannalta parempi kuin kotona sairaslomalla oleminen. Sairausloma on ollut perusteltua silloin, kun voimavarat ovat olleet loppu. Kela on myöntänyt A:lle takautuvasti korotettua vammaistukea 1.9.2009 lukien.

A on tuonut jaksamisensa useasti esille esimiestensä kanssa. Myös nykyisin on mahdollista sopia työntekijän ja työnantajan kesken yksilöllisesti työajan sijoittumisesta niin, että mm. työajan sijoittuminen työpäivään voi poiketa normaalista virka-ajasta.

Poikkeamat ovat pääsääntöisesti olleet liukuman puitteissa ja liukuman jälkeenkin pääasiassa pieniä ajanylityksiä. Verotoimistossa on sekä aamu- että iltapäivällä 15 minuutin pituinen kahvitauko, jota A ei ole juurikaan käyttänyt. Hän on siten käytännössä muita enemmän paikalla aamumyöhästymisistä huolimatta. Lisäksi hän on lyhentänyt lounastaukojaan tai jättänyt ne kokonaan pitämättä.

A on 1.8.2008 alkaen toiminut perintö- ja lahjaverotuksen asiantuntijana. Asiantuntijat eivät ensisijaisesti vastaa asiakaspalvelun päivystämisestä.

Neuvotteluihin osallistunut työterveyslääkäri ja –psykologi olivat kumpikin nähneet A:n vain kerran tähän asiaan liittyen. Sairaana ihmisenä A ei pystynyt tuolloin sopimaan siitä, mihin hän kykenee töihin tuloaikojen osalta.

Kaikki asiat huomioiden kirjallisen varoituksen antaminen on kohtuutonta. A on yrittänyt parhaansa ja toipumista on nyt tapahtunut.

Vastine: Verotoimisto on antanut vastineen, jossa todetaan muun ohella seuraavaa:

Oikaisuvaatimukseen liitetyillä, jälkikäteen annetuilla, lääkärinlausunnoilla ei voi olla merkitystä asiassa. Työnantajalla on oikeus olettaa, että mikäli todistusta työkyvyttömyydestä ei esitetä, henkilö on työkykyinen.

Vastaselitys:

A on antamassaan vastaselityksessä tuonut esille muun muassa seuraavaa:

Muu syy –leimausten osalta A muistaa, että hän oksensi ja voi pahoin migreenin ja psyykkisten oireiden vuoksi. Häntä harmitti, että toiset lähtivät tuoloin muu syy –leimauksella yhteiselle liikuntatunnille. Tällä hetkellä hän voi huomattavasti paremmin ja voi tulla töihin klo 9 maissa ilman suurempia ongelmia. Huomautus olisi ollut tässä asiassa riittävä.

A on toimittanut lisäperustelun oikaisuvaatimukseensa, jossa hän toteaa muun muassa, ettei hänen osaltaan ole menetelty viraston Puuttumismallin mukaisesti. Hänen kanssaan ei ole käyty luottamusneuvottelua, eikä hänelle ole annettu kirjallista virkakäskyä. Hänen työkykyään ei kolmikantaneuvottelussa selvitetty. Päätös kirjallisesta varoituksesta tulisi siten kumota myös puutteellisen menettelyn perusteella.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 11 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava palveluksessaan olevia virkamiehiä tasapuolisesti niin, ettei ketään perusteettomasti aseteta toisiin nähden eri asemaan syntyperän, etnisen alkuperän, kansallisuuden, sukupuolen, sukupuolisen suuntautumisen, uskonnon, vakaumuksen, vammaisuuden, iän taikka poliittisen tai ammattiyhdistystoiminnan taikka muun näihin verrattavan seikan vuoksi. Siitä, mitä syrjinnän käsitteellä tarkoitetaan, vastatoimien kiellosta ja todistustaakasta syrjintäasiaa käsiteltäessä säädetään sukupuoleen perustuvan syrjinnän osalta naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa (609/1986) sekä eräiden muiden syrjintäperusteiden osalta yhdenvertaisuuslaissa (21/2004).

Valtion virkamieslain 14 §:n 1 momentin mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjoh-to- ja valvontamääräyksiä.

Valtion virkamieslain 24 §:n mukaan virkamiehelle, joka toimii vastoin virkavelvollisuuksiaan tai laiminlyö niitä, voidaan antaa kirjallinen varoitus.

Esitetty selvitys

Psykiatrian erikoislääkäri B:n 10.3.2010 päiväämän lääkärinlausunnon mukaan A sairastaa , mistä syystä hänen toimintakykynsä on selvästi alempi kuin pitkään aikaan ja työssä jaksaminen kyseenalaista. Työkyvyn turvaamisen edistämiseksi lääkäri suosittelee vammaistuen edellytysten selvittämistä. Työkyky on alentunut ainakin osatyökykyisyyteen asti. Potilas itse kokee kuitenkin työssäolon kotiin jäämistä paremmaksi vaihtoehdoksi.

B:n 15.2.2011 päiväämän lääkärintodistuksen mukaan A:n sairaus on haitannut hänen työssä selviytymistään muun muassa siten, että hän ei ole voinut riittävästi noudattaa sovittuja työaikoja. Sairauden hoidon kannalta myös työssä käyminen ja sen tukeminen on tärkeää.

Psykologi, psykoterapeutti C:n 28.2.2011 päiväämän todistuksen mukaan A:n sairaudesta aiheutuu hänelle olennaista haittaa ja hänen toimintakykynsä on heikentynyt. Aamut/aamupäivät sekä aikataulujen noudattamiset ovat hänelle erityisen ongelmallisia. Sairaudesta johtuen hän ei ole siten pystynyt aina noudattamaan sovittuja töihin tuloaikoja.

B:n 13.4.2011 päiväämän lääkärintodistuksen mukaan A:n oireet vievät usein paljon aikaa eikä esimerkiksi ajoissa töihin ehtiminen aina ole mahdollista. Kuitenkin hoidon osana on tärkeätä työssä käyminen, sillä pitkällä sairauslomilla oireet ovat usein vaikeutuneet. A on työpaikalle päästyään selviytynyt työtehtävistään ilmeisesti kohtalaisen hyvin, sillä oireet ovat voimakkaimmat kotona. Vuosia kestäneen hoidon avulla ja viime aikoina erityisesti kognitiivisella psykoterapialla A on pysynyt toimintakykyisenä ja ennuste on jatkossa suotuista, mikäli myös työjärjestelyin voidaan toipumista tukea.

Oikeudellinen arviointi

A:n esittämä Yksilölliset ongelmatilanteet, Toimintatavat ja prosessi –asiakirja on sisältönsä perusteella virastossa esimiesasemassa toimiville tarkoitettu ohjeenluonteinen opas. Se seikka, ettei A:lle annetun kirjallisen varoituksen yhteydessä ole sovellettu kyseisen asiakirjan mukaisia ohjeita, ei merkitse, että varoitus olisi lainvastainen. Asiassa ei ole ilmennyt, että A olisi kirjallista varoitusta annettaessa asetettu lainvastaisesti epäyhdenvertaiseen asemaan suhteessa muihin viraston virkamiehiin kun kyseisen ohjeen mukaisia menettelytapoja ei ole hänen kohdallaan sovellettu.

Viraston selvityksen mukaan A:n kanssa on 11.1.2010 sovittu, että hän saapuu työpaikalle viimeistään klo 9.00. Myöhemmin 7.9.2010 järjestetyn kolmikantaneuvottelun yhteydessä on edelleen A:n sairaus huomioon ottaen sovittu, että hän saapuu työpaikalle päivittäin viimeistään klo 9.30. A on viraston mukaan rikkonut viimeisintä sopimusta joulukuuhun 2010 mennessä 17 kertaa. Näin ollen virasto on hyvin pian kolmikantaneuvottelun jälkeen tullut tietoiseksi siitä, ettei A ole kykenevä noudattamaan kyseistä sopimusta. Tästä syystä, ja kun otetaan huomioon viraston tietoisuus A:n sairaudesta, olisi viraston tullut pyrkiä selvittämään ja ratkaisemaan asiaa muilla tavoilla, koska kirjallinen varoitus on hallintopäätös, jolla kohdistetaan moite virkavelvollisuuksien rikkomiseen ja kiinnitetään vastaisen varalle virkamiehen huomiot tämän toiminnan moitittavuuteen. Kun otetaan huomioon asiassa esitetty selvitys A:n sairaudesta ja sen vaikutuksesta myöhästymisiin, on kirjallisen varoi-

tuksen antamista pidettävä tässä tapauksessa kohtuuttomana seuraamuksena.

Päätös

Virkamieslautakunta kumoaa Verotoimiston päätöksen 17.3.2011 kirjallisen varoituksen antamisesta A:lle.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 11 §, 14 § ja 24 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Elina Ranz

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat puheenjohtaja Jukarainen ja jäsenet Kulla, Paanetoja, Isomäki, A. Nieminen ja Komulainen sekä varajäsenet Virtanen ja Tarnanen. Vähemmistön muodosti jäsen Äijälä.

Äänestyslausuma on liitteenä.

Liite

Eri mieltä olleen jäsen Äijälän äänestyslausuma:

Oikeudellinen arviointi

Asiassa on selvitetty, että A:n sairauden takia hänen työhöntuloajakseen on määritelty 11.1.2010 käydyssä keskustelussa klo 9.00. Kolmikantaneuvottelussa 7.9.2010 sovittiin, että A saapuu työpaikalle päivittäin viimeistään klo 9.30. A on kuitenkin rikkonut viimeistä sopimusta joulukuuhun 2010 mennessä 17 kertaa. Viimeksi mainitulla sopimuksella on myöhennetty työhöntuloaikaa puolella tunnilla aikaisempaan sopimukseen nähden. Saadun selvityksen mukaan sovitusta ajasta poikkeaminen on ollut mahdollista esimiehen kanssa erikseen sopimalla. Sillä, mitkä viraston normaalit liukuma-ajat ovat, ei ole merkitystä arvioitaessa A:n henkilökohtaisen työhöntuloajan noudattamista.

A:n kanssa on sovittu poikkeuksellisesta työhöntuloajasta ja sopimusta tehtäessä hänen sairautensa on otettu huomioon. A on rikkonut sopimusta edellä todetuin tavoin eikä hän ole sopinut poikkeamisista esimiehensä kanssa. Verotoimisto on voinut antaa A:lle kirjallisen varoituksen, minkä vuoksi hylkään oikaisuvaatimuksen.